

Brusel 24. listopadu 2023
(OR. en)

15479/23

SPORT 50
GENDER 203

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Delegace
Předmět: Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě
o ženách a rovnosti v oblasti sportu

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry Rady, které schválila Rada pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport na zasedání konaném dne 24. listopadu 2023.

Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o ženách a rovnosti v oblasti sportu

RADA EVROPSKÉ UNIE A ZÁSTUPCI VLÁD ČLENSKÝCH STÁTŮ, ZASEDAJÍCÍ V RADĚ, PŘIPOMÍNÁJÍCE, ŽE:

1. Jak je uvedeno v článku 2 Smlouvy o Evropské unii, hodnoty, na nichž je Unie založena, „jsou společné členským státům ve společnosti vyznačující se pluralismem, nepřipustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů“, a jak je uvedeno v článku 8 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), Evropská unie při všech svých činnostech usiluje o „odstranění nerovností a podporuje rovné zacházení pro muže a ženy“, a jak je uvedeno v článku 19 SFEU, může „přijmout vhodná opatření k boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace“.
2. Podle článku 21 Listiny základních práv Evropské unie „se zakazuje jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci“. Článek 23 Listiny základních práv Evropské unie dále stanoví, že „rovnost žen a mužů musí být zajištěna ve všech oblastech“.
3. V závěrech Rady o rovnosti žen a mužů v oblasti sportu¹ se vyzývají členské státy, aby v úzké spolupráci se sportovním hnutím vypracovaly obecné dohody nebo strategie pro rovnost žen a mužů ve sportu².

¹ Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o rovnosti žen a mužů v oblasti sportu, Úř. věst. C 183, 14.6.2014, s. 39.

² V těchto závěrech je „sport“ chápán v nejširším slova smyslu a zahrnuje i pohybovou aktivitu.

4. V usnesení Rady o klíčových charakteristických rysech evropského modelu sportu se uznává, že organizace sportu v Evropě je založena mimo jiné na hodnotách, jako je genderová rovnost³.
5. Revidované znění Evropské charty sportu Rady Evropy⁴ zapojuje zúčastněné strany do obrany lidských práv a prosazuje genderovou rovnost „ve sportu a jeho prostřednictvím, zejména prováděním strategie uplatňování genderového hlediska ve sportu“.
6. V doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským státům o uplatňování genderového hlediska ve sportu (CM/Rec (2015)2) je potvrzena podpora politik zaměřených na zajištění uplatňování genderového hlediska ve všech oblastech a na všech úrovních sportu.
7. V usnesení Rady o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu⁵ je genderová rovnost označena za klíčové téma v rámci prioritní oblasti „Ochrana integrity a hodnot ve sportu“.
8. V roce 2020 přijala Evropská komise strategii pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, jejímž cílem je Unie rovnosti.

³ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o klíčových charakteristických rysech evropského modelu sportu, Úř. věst. C 501, 13.12.2021, s. 1.

⁴ Doporučení CM/Rec(2021)5 týkající se revidovaného znění Evropské charty sportu, přijatého Výborem ministrů Rady Evropy dne 13. října 2021 na 1414. zasedání náměstků ministrů.

⁵ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu (1. ledna 2021 – 30. června 2024), Úř. věst. C 419, 4.12.2020, s. 1.

9. V závěrech Rady o úloze sportu jako faktoru přispívajícího k aktivnímu sociálnímu začleňování⁶ je rovnost žen a mužů uznána jako jedna ze společných priorit, které potřebují v celé Evropské unii vyšší podporu, mimo jiné v oblasti sportu, a vybízí se k podpoře rovnosti žen a mužů ve sportu, zejména pokud jde o přístup ke sportu a zastoupení v rozhodovacích orgánech, včetně aktivních opatření k boji proti genderovým stereotypům.
10. V závěrech Rady o podpoře společných hodnot EU prostřednictvím sportu⁷ se uznává, že vzhledem k tomu, že sport je univerzálním jazykem srozumitelným všem, může přispívat k předcházení nesnášenlivosti a sociálního vyloučení, a to včetně genderových stereotypů a misogynie, rasismu, xenofobie a marginalizace.
11. V závěrech Rady k inovacím v oblasti sportu⁸ se uznává, že inovativní technologické a digitální metody komunikace a vysílání, jakož i neformální a informální učení mohou pomáhat sportovním organizacím zvyšovat povědomí mimo jiné o genderových stereotypech, misogynii, homofobii, obtěžování, zneužívání a násilí, včetně sexuálního násilí a všech forem diskriminace, a předcházet jim.
12. Skupina na vysoké úrovni pro genderovou rovnost ve sportu⁹ předložila v roce 2022 Evropské komisi, členským státům, vnitrostátním a mezinárodním sportovním subjektům a místním organizacím akční plán a doporučení s cílem zlepšit genderovou vyváženost ve sportu, přičemž zdůraznila šest klíčových tematických oblastí zapojení (účast; trenérství a pozice rozhodčích; řízení; sociální a ekonomické aspekty sportu; mediální pokrytí; genderově podmíněné násilí).

⁶ Závěry Rady ze dne 18. listopadu 2010 o úloze sportu jako faktoru přispívajícího k aktivnímu sociálnímu začleňování, Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 5.

⁷ Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o podpoře společných hodnot EU prostřednictvím sportu, Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 23.

⁸ Závěry Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě k inovacím v oblasti sportu, Úř. věst. C 212, 4.6.2021, s. 2.

⁹ Evropská komise, Směrem k větší genderové rovnosti ve sportu, doporučení a akční plán Skupiny na vysoké úrovni pro genderovou rovnost ve sportu, 2022.

UZNÁVAJÍCE, ŽE:

13. Navzdory pokroku, jehož bylo dosud dosaženo, a s přihlédnutím k rozdílné situaci v členských státech je účast žen na sportu a pohybové aktivitě stále nižší než u mužů¹⁰ z důvodu praktických, osobních, sociokulturních a strukturálních překážek, což negativně ovlivňuje jejich zapojení do pozic trenérek a rozhodčích a do řídicích funkcí.
14. Ženy stále čelí překážkám na trhu práce v oblasti sportu, pokud jde například o rovný přístup, stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci, zastoupení v rozhodovacích funkcích, genderové stereotypy a rovné uznání a docenění jejich práce.
15. Existují značné rozdíly mezi jednotlivými sporty a mezi členskými státy a nerovný přístup a nedostatečné zapojení žen a jejich nedostatečná účast na řídicích a rozhodovacích funkcích a zviditelnění v oblasti sportu vedou obvykle k zachovávaní diskriminace a nerovností¹¹.
16. Závažný problém představují v odvětví sportu i nadále zneužívání, sexuální obtěžování a násilí páchané na ženách a dívkách, a to i v digitálním prostoru, jakož i genderové stereotypy a sexismus.
17. Diskriminace na základě pohlaví a genderu může vést k vyloučení účasti na sportu, zejména v případě žen a osob ve zranitelném a marginalizovaném postavení.
18. Mediální pokrytí sportu se obvykle zaměřuje na muže ve sportu a ženám se ve sportu obecně dostává menšího mediálního nebo online pokrytí než mužům. Způsob, jakým se k ženám ve sportu přistupuje, je často založen na genderových stereotypech nebo je sexualizovaný a sexistický.
19. Důležitý je potenciál sportu prosazovat rovnost pomocí sebeprosazení, zvyšováním informovanosti a potíráním převládajících genderových stereotypů prostřednictvím aktivní účasti.

¹⁰ Podle 5. průzkumu Eurobarometr týkajícího se sportu a pohybové aktivity, zveřejněného v září 2022.

¹¹ Podle údajů Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) je přibližně pouze jeden z pěti členů nejvyššího rozhodovacího orgánu sportovních organizací žena.

KONSTATUJÍCE, ŽE:

20. Evropský pocit sounáležitosti a budoucí prosperita Evropy závisejí na společnostech, které aktivně předcházejí diskriminaci na základě pohlaví a genderu a bojují proti ní.
21. Sport hraje důležitou úlohu v životě obyvatel v EU a sportovní aktivity mají významný sociální, vzdělávací, ekonomický, kulturní a sjednocující přínos pro společnost v Evropské unii, jakož i pro její strategické cíle a sociální hodnoty.
22. Ačkoli není pochyb o tom, že přístup ke sportu a účast na něm jsou pro jednotlivce přínosem, například v souvislosti s osobním rozvojem, pocitem identity a sounáležitosti, seberealizací, sebedůvěrou či fyzickou a duševní pohodou, pro plnou realizaci všech výhod je nezbytné, aby účastníci měli přístup k bezpečným, inkluzivním a rovným podmínkám bez jakékoli formy nerovnosti, diskriminace nebo násilí.
23. Větší zviditelnění a rozsáhlejší mediální pokrytí sportovních soutěží žen by mohly ovlivnit vnímání hodnoty ženského sportu a jeho významu ve společnosti ze strany veřejnosti.
24. Veřejné investice do sportu by měly být spravedlivě rozděleny mezi ženy a muže, což by přispělo k nápravě stávajících nerovností a podpořilo rozvoj sportu s větší mírou rovnosti.

ZDŮRAŽŇUJÍCE, ŽE:

25. Oblast působnosti těchto závěrů Rady zahrnuje veškerá opatření politiky v oblasti sportu.
26. Genderová rovnost je cílem politiky v oblasti sportu na úrovni EU, jak bylo potvrzeno v pracovním plánu v oblasti sportu (2021–2024).
27. Opatření na podporu a prosazování genderové rovnosti posilují dodržování mezinárodních závazků uvedených v příloze těchto závěrů.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY, ABY V RÁMCI SVÉ PRAVOMOCI A S NÁLEŽITÝCH OHLEDEM NA ÚLOHU A NEZÁVISLOST SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ:

28. Usilovaly o zajištění toho, aby měl každý rovný přístup ke sportu a mohl se ho plně účastnit na všech úrovních a ve všech funkcích, aniž by byl vystaven diskriminaci na základě pohlaví a genderu.
29. Posílily a uplatňovaly genderovou rovnost v rámci politiky v oblasti sportu a prostřednictvím politiky v oblasti sportu a dalších souvisejících politik propagovaly pozitivní vzory.
30. Podporovaly rovnou účast žen a mužů na profesionálním sportu zlepšením pracovních podmínek a prosazovaly stejnou odměnu za stejnou nebo rovnocennou práci nebo za práci stejné hodnoty a opatření na podporu rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem.

31. Podporovaly a motivovaly odvětví sportu ke zvýšení podílu žen v řídicích funkcích, jakož i mezi pracovníky v oblasti sportu a sportovními činiteli.
32. Aniž je dotčena svoboda projevu a informací, aby podporovaly genderovou rovnost tím, že budou vyzývat sdělovací prostředky, a zejména veřejnoprávní sdělovací prostředky, k lepšímu zviditelnění a mediálnímu pokrytí sportovních soutěží žen, a aby přitom zvážily využití pravomoci, kterou jim svěřuje článek 14 směrnice o audiovizuálních mediálních službách, pokud jde o události zásadního společenského významu¹².
33. Nabádaly a aktivně podporovaly odvětví sportu, aby se v jeho rámci předcházelo obtěžování, sexistickým nenávisným verbálním projevům, sexuálnímu zneužívání a násilí páchanému na ženách a dívkách, zejména ve zranitelném a marginalizovaném postavení, a na nezletilých osobách na všech úrovních a aby se proti těmto jevům bojovalo.
34. Zlepšily ochranu svědků, oznamovatelů a obětí sexuálně a genderově podmíněného násilí.
35. Zvážily podporu výzkumu a studií, statistik a analýz zaměřených na genderovou rovnost v oblasti sportu, jakož i shromažďování meziodvětvových a rozčleněných údajů o mužích a ženách v oblasti sportu, zahrnujících i dopady genderových stereotypů.
36. Zvážily, zda by poskytování veřejných finančních prostředků mělo být podmíněno dodržováním základních práv a zásad řádné správy věcí veřejných, včetně genderové rovnosti.
37. Zohledňovaly aspekt genderové rovnosti a specifické potřeby žen a dívek v procesu výstavby a modernizace sportovní infrastruktury.

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách), Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1.

VYZÝVAJÍ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, ABY S NÁLEŽITÝM ZOHLEDNĚNÍM ZÁSADY SUBSIDIARITY A V RÁMCI SVÝCH PŘÍSLUŠNÝCH PRAVOMOCÍ:

38. Podporovaly pravidelnou výměnu osvědčených postupů týkajících se opatření na podporu genderové rovnosti v oblasti sportu, např. prostřednictvím účasti na společném projektu EU a Rady Evropy „All In Plus“.
39. Podporovaly výměnu osvědčených postupů a pokynů týkajících se toho, jak by sportovní instituce mohly rozvíjet organizační struktury a opatření k předcházení všem formám zneužívání, se zvláštním zaměřením na genderově podmíněné násilí.
40. Podporovaly výměnu informací o všech iniciativách a postupech, které mohou přispět ke zvýšení účasti žen ve sportovním odvětví obecně a k boji proti diskriminaci na základě pohlaví a genderu a proti genderovým stereotypům.
41. Podporovaly aktivní spolupráci mezi příslušnými sociálními partnery v rámci sociálního dialogu a spolupráci se sportovním hnutím v rámci strukturovaného dialogu, a to vycházejíce z víceúrovňového multidisciplinárního přístupu zahrnujícího mnoho aktérů založeného na lidských právech a zohledňujícího genderové hledisko.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY:

42. Zvážíla možnost zahrnout sportovní odvětví do budoucích strategií pro genderovou rovnost, a to při současném respektování vnitrostátních pravomocí členských států.
43. Pravidelně podávala Radě zprávy o opatřeních přijatých v souvislosti s prosazováním genderové rovnosti, která jsou relevantní pro odvětví sportu.
44. Pokračovala v podpoře nadnárodních iniciativ zaměřených na genderovou rovnost v oblasti sportu, jako jsou zvyšování povědomí, vzdělávací kampaně, výměna osvědčených postupů, studie, sítě a projekty, jako například společný projekt EU a Rady Evropy „All In Plus“¹³.
45. Podporovala výzkum zaměřený na úlohu odvětví sportu při formování hodnot, postojů, potřeb a zájmů žen i mužů a analyzovala aspekty, jako je rovný přístup, zviditelnění a účast v oblasti sportu.
46. Zohledňovala hledisko genderové rovnosti při posuzování podmínek požadovaných pro to, aby byly sportovní akce považovány za události zásadního společenského významu podle článku 14 směrnice o audiovizuálních mediálních službách.

¹³ Rada Evropy, All In Plus: Podpora větší genderové rovnosti ve sportu (Promoting greater gender equality in sport), březen 2023.

VYZÝVAJÍ SPORTOVNÍ Hnutí A DALŠÍ PŘÍSLUŠNÉ ZÚČASTNĚNÉ SUBJEKTY, ABY:

47. Učinily genderovou rovnost základním kamenem řádné správy sportovních organizací, např. podporou rovného a transparentního systému financování, rovných příležitostí financování a rovného odměňování. Kromě podpory rozmanitosti na všech úrovních by měly být analyzovány všechny relevantní aspekty se zvláštním zaměřením na intersekcionalitu a strukturální a institucionální diskriminaci.
48. Podporovaly iniciativy, které podporují rozvoj, šíření a budování kapacit, pokud jde o nástroje pro začleňování genderové rovnosti jako pilíře řádné správy ve sportu, jako je genderové rozpočtování, posuzování dopadů na genderovou rovnost, odborná příprava v oblasti genderové rovnosti a hodnocení zohledňující genderovou rovnost.
49. Začlenily genderovou rovnost do všech strategií, politik a opatření v oblasti sportu, například zavedením vnitřní strategie s koordinátorem pro genderovou rovnost, genderové rozpočtování, jakož i podporou genderové rovnosti ve všech postupech a při odborné přípravě zaměstnanců a dobrovolníků.
50. Podnikly nezbytné kroky ke zvýšení podílu žen na řídicích a trenérských pozicích a na pozicích rozhodčích ve sportovních organizacích, institucích a klubech, zejména motivováním a podporou žen, aby tyto pozice zastávaly.
51. Stanovily genderově rovné cíle účasti při odborné přípravě pracovníků v oblasti sportu a sportovních činitelů, například podporou mentorského programu pro mladé dívky a ženy, které mají zájem o trenérství a soudcování.

52. Vypracovaly a zpřístupnily vzdělávací a preventivní programy týkající se genderové rovnosti a rovněž boje proti obtěžování, nenávisným verbálním projevům, všem formám zneužívání a genderově podmíněného násilí, které vytvoří komunikační mechanismy pro naslouchání obětem genderově podmíněného násilí a poskytnou lepší ochranu obětem, oznamovatelům a svědkům.
53. Usilovaly o zapojení žen a dívek z různého socioekonomického prostředí do účasti ve sportu.
54. Shromažďovaly, šířily a zdůrazňovaly osvědčené postupy v oblasti genderové rovnosti ve sportu a zároveň podporovaly a usnadňovaly výměnu zkušeností.
55. Zajistily genderově vyvážené pokrytí interní a externí komunikace, včetně komunikace na sociálních sítích, a zajistily nediskriminační podávání zpráv, komentáře a pokrytí sportovních činností.
56. Zajistily, aby ženy a dívky účastníci se sportu měly přístup k vhodnému vybavení a oblečení s cílem zajistit jejich bezpečnou účast.
57. Zajistily rovný přístup ke sportovní infrastruktuře na základě potřeb a požadavků všech jednotlivců a vytvořily odpovídající a bezpečná zařízení pro ženy a dívky.

RELEVANTNÍ DOKUMENTY TÝKAJÍCÍ SE PŘÍSLUŠNÉ POLITIKY:

- Lisabonská smlouva pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství, Úř. věst. C 306, 17.12.2007, s. 1.
- Listina základních práv Evropské unie (2012/C 326/02).
- Závěry Rady o udržitelné a přístupné sportovní infrastruktuře, Úř. věst. C 494, 28.12.2022, s. 1.
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o klíčových charakteristických rysech evropského modelu sportu, Úř. věst. C 501, 13.12.2021, s. 1.
- Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu (1. ledna 2021 – 30. června 2024), Úř. věst. C 419, 4.12.2020, s. 1.
- Závěry Rady nazvané „Ekonomiky založené na genderové rovnosti v EU: další postup (dokument 14938/19).
- Závěry Rady nazvané „Odstraňování rozdílů v odměňování žen a mužů: klíčové politiky a opatření“ (dokument 10349/19).
- Závěry Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o podpoře společných hodnot EU prostřednictvím sportu, Úř. věst. C 196, 8.6.2018, s. 23.

- Závěry Rady ze dne 21. května 2014 o rovnosti žen a mužů v oblasti sportu, Úř. věst. C 183, 14.6.2014.
- Závěry Rady ze dne 18. listopadu 2010 o úloze sportu jako faktoru přispívajícího k aktivnímu sociálnímu začleňování, Úř. věst. C 326, 3.12.2010, s. 5.
- Evropská komise, Směrem k větší genderové rovnosti ve sportu: doporučení a akční plán Skupiny na vysoké úrovni pro genderovou rovnost ve sportu (2022).
- Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COM(2020) 152 final).
- Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy o prevenci a potírání sexismu (2019).
- Doporučení CM/Rec(2021)5 týkající se revidovaného znění Evropské charty sportu, přijaté Výborem ministrů Rady Evropy dne 13. října 2021 na 1414. zasedání náměstků ministrů.
- Doporučení CM/Rec(2015)2 o začleňování genderového hlediska do sportu, přijaté Výborem ministrů Rady Evropy dne 21. ledna 2015 na 1217. zasedání náměstků ministrů.
- Usnesení Evropského parlamentu o politice EU v oblasti sportu: hodnocení a další možný postup, Úř. věst. C 224, 8.6.2022, p. 2.

- Zpráva Evropského institutu pro rovnost žen a mužů o rovnosti žen a mužů u moci a v procesu rozhodování (Report of the European Institute for Gender Equality on gender equality in power and decision-making), 2015.
 - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), Pokrok v Agendě pro udržitelný rozvoj 2030 (Moving forward the 2030 Agenda for Sustainable Development), BSP-2017/WS/1, 2017.
 - UNESCO, Šestá mezinárodní konference za účasti ministrů a vyšších úředníků odpovědných za oblast tělesné výchovy a sportu, MINEPS VI, Kazaňský akční plán, 15. července 2017.
 - UNESCO, MINEPS V, Berlínské prohlášení, 30. května 2013.
 - Mezinárodní olympijský výbor (MOV), Cíle genderové rovnosti a začleňování 2021–2024, zpráva o genderové rovnosti a začleňování (Gender Equality and Inclusion Objectives 2021-2024, Gender Equality & Inclusion Report) 2021.
 - MOV, Olympijská agenda 2020 + 5: 15 doporučení.
-